

Lyset

JUNI 2022

UDGIVET AF GRUNDEJERFORENINGEN LYSET

- Overborgmesteren på besøg
- Borgermøde om P-zone i Lyset
- Fastelavn 2022
- Fakta-bygningen på Vigerslev Allé
- Status på sagen om hjemfaldspligt
- Erindringer af Otto Krüger
- Invitation til Loppemarked

LOPPEMARKED PÅ STEINS PLADS

Søndag 12. Juni 2022
Klokken 11:00-14:00

(Læs mere på bagsiden)

SOMMERFEST 2022

Lørdag den 20. august 2022

Sommerfesten er en "gør-det-selv"-fest: Hver familie skal selv medbringe alt, hvad man behøver af borde, stole, tallerkener, bestik samt mad og drikke.

Festudvalget sørger for opstilling af grill, dekoration til bordene samt eventuelt - hvis der er frivillige - lidt underholdning for børnene.

Vi skal afholde en kagekonkurrence med præmier og måske skal vi også leje en hoppeborg.

Er du interesseret i at være med i årets festudvalg, så skriv til helge.olesen@email.dk

Kære Alle,

Corona kom nærmest helt bag os, så i år fik vi igen Fastelavn i standard-versionen på Steins Plads. Desværre fik vi også krig i Ukraine.

I maj fik vi fint besøg fra Rådhuset og nu i juni bliver det (endelig) sommer, eller noget der skal ligne. Klimaforandringer måske?

På trods går livet videre, (også i Lyset), og der er rigeligt at fortælle om... God læselyst!

Redaktionen

OVERBORGMESTERBESØG I LYSET

Af René Nielsen

Den 9. maj 2022 kom Overborgmester Sophie Hæstorp Andersen og et par medarbejdere på besøg i vort kvarter. Besøget havde vores egen Jonathan Leonardsen fået arrangeret.

Turen rundt begyndte i krydset ved Carl Langes Vej, Fengersvej og Lyshøjgårdsvej, krydsede igennem Lyset til Saxtorphsvej og sluttede på Steins Plads.

Jonathan bød velkommen, Helge overrakte bogen om Lyset i 100 år og et par eksemplarer af Lysavisen, og fortalte lidt om Lysets historie.

På gåturen gik snakken lystigt og Sophie Hæstorp Andersen stillede mange spørgsmål, og vi fik også understreget problemerne med trafik- og parkeringsforhold. Og de forhold gjorde tydeligvis indtryk.

Overborgmesteren blev ret forbløffet over størrelsen på den nye institution, der er under opførelse på Saxtorphsvej, og fik taget flere billeder. Det samme skete, da vi kom forbi en indkørsel fuld af affaldsspande.

Undervejs fortalte Overborgmesteren også, at hun for år tilbage havde været forbi Lyset og havde overvejet at købe en bolig her. Det var lidt sjovt at høre...

Intet konkret kunne vi gå hjem med, (sådan er det jo med den slags), men Sophie Hæstorp Andersen virkede oprigtigt interesseret, åben og ærlig i sine kommentarer. (Uden presse slap vi for "politikersprog".) Nu er vi i det mindste blevet set og hørt i toppen af kommunens ledelse, og forhåbentligt kan det snart være nyttigt for Lyset.

Med på turen rundt var fra Lyset: Jonathan Leonardsen, Helge Olesen, Lone Birkelund Larsen, Carsten Sørensen og undertegnede.

TIDSBEGRÆNSEDE P-ZONER

Der er (måske) en tidsbegrænset P-zone på vej til netop vores lille lomme af Valby, og Valby Lokaludvalg og Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning inviterer derfor til et borgermøde:

Torsdag den 16. juni 2022, kl. 17:00-19:00
Lykkebo Skole, Vigerslevvej 141, 2500 Valby

Borgerrepræsentationen har vedtaget, at der skal indføres nye tids-begrænsede P-zoner i store dele af København, og altså blandt andet også en P-zone her i vores kvarter.

Forslagene er i høring frem til 6. juli 2022, og på nævnte borgermøde kan du blandt andet give forvaltningen input til den endelige afgrænsning af området og tidsrummet de nye regler skal gælde indenfor.

Forslaget i korte træk

Forvaltningen foreslår at oprette de nye P-zoner med 3 timers tidsbegrænsning på hverdage fra 08-22. Det betyder, at parkering er gratis for alle, men man kan maksimalt parkere 3 timer i tidsrummet 8-22 fra mandag til fredag.

Beboere med adresse inden for P-zonen kan ansøge om beboerlicens. Der udstedes max 1 licens pr. person over 18 år i husstanden.

Licensen er gratis og undtager fra P-zonens tidsbegrænsninger.

Virksomheder med adresse i zonen kan få licenser til rene erhvervskøretøjer, der er tilknyttet virksomheden. Der er ikke begrænsning på antal erhvervslicenser.

Der vil også blive etableret en ordning med gæstelicenser.

Parkeringszonen vil gælde på kommunale veje og private fællesveje inden for det afmærkede område. Parkeringszonen vil ikke gælde på privat grund/private veje

Mød op og indsend høringssvar

Vil du have indflydelse på for eksempel afgrænsningen af de nye P-zoner kan du deltage i borgermødet den 16. juni og/eller indsende et høringssvar via:

<https://www.blivhoert.kk.dk>

Forslagene til de kommende tidsbegrænsede parkeringszoner i Valby er i offentlig høring i perioden 25. maj – 6. juli 2022. Til september træffer Teknik- og Miljøudvalget endelig beslutning om etablering af zonerne, som forventes at træde i kraft i marts 2023.

Læs mere her:

<https://www.valbylokaludvalg.kk.dk/nye-tidsbegrænsede-p-zoner-ved-aalholm-og-vigerslev-alle/>

<https://blivhoert.kk.dk/hoering/3-timers-tidsbegrænsset-parkeringszone-omkring-vigerslev-alle-valby>

FASTELAVN 2022

I år var der ingen corona-restriktioner, så igen kunne vi afholde den traditionsrige store Fastelavns-fest på Steins Plads, med mange fantasifulde udklædninger, tøndeslagning og fastelavnsboller.

Sikke en fest det blev!

FAKTA BYGNINGEN OVERLEVER

Af Helge Rørdam Olesen

På Lysets generalforsamling i november 2021 kom det frem, at Coop havde planer om at lukke Fakta på Vigerslev Allé og derefter nedrive bygningen. Planen var at bygge en ny højere bygning med butik og flere lejligheder.

En række beboere i Lyset, (naboer til Fakta og Lysets bestyrelse), sendte en indsigelse til Københavns Kommunes Teknik- og Miljøforvaltning i starten af december 2021.

Indsigelsen gik på, at den nye bygning ville give problemer med:

- Betragtelige skygge- og indbliksgener
- Manglende harmoni med kvarteret
- Farligere skolevej for kvarterets børn
- Forringelse af naboernes ejendomsværdi

I februar 2022 fulgte Valby Lokalhistoriske Selskab & Arkiv op med en henvendelse til Teknik- og Miljøborgmester Line Barfod, (med kopi til flere lokale politikere), med et ønske om at bygningen burde bevares. Lokalarkivet skrev blandt andet:

Valby Lokalhistoriske Selskab & Arkiv vil gøre opmærksom på, at den nuværende bygning repræsenterer en væsentlig del af Valbys historie. Den var den første brugsforening i Valby. Bygningen er fra 1920, og den var på det tidspunkt et flagskib og en fælles bygning for Hovedstadens Brugsforening (HB).

Bygningen blev opført så den passede ind i det byggeforeningskvarter, der allerede var bygget i området, og det gør den stadigvæk.

Det vil derfor også skade indtrykket af byggeforeningshusene, hvis der på dette sted kommer en moderne bygning.

Vi vil gøre opmærksom på, at Valby Lokaludvalg har indstillet byggeforeningskvartererne i Valby til at blive udpeget til kulturmiljøer i næste kommuneplan. I den forbindelse er det vigtigt, at tilgrænsende byggerier med til at sikre det samlede indtryk af den enkelte byggeforening.

Valby Lokalhistoriske Selskab og Arkiv anmoder derfor om, at bygningen bevares.

Sagen blev taget op politisk, og Socialdemokraterne stillede et medlemsforslag i Teknik- og Miljøudvalget, som var fuldstændig i tråd med Lokalarkivets henvendelse.

Den 14. marts 2022 vedtog et enigt Teknik- og Miljøudvalg at forvaltningen skulle udarbejde en indstilling med henblik på en bevarende lokalplan. Og den 7. maj kunne ValbyLiv fortælle, at der nu var dialog mellem kommunen og bygherren.

Den socialdemokratiske borgerrepræsentant Mette Reissmann udtalte om bygningen:

“Den er taget af nedrivningsbordet, og nu undersøger man, hvordan det kan tilpasses, så der stadig kan være købmandsbutik i den gamle bygning.”

Alt tyder på en løsning, som vi i Lyset kan være tilfredse med!

STATUS OM HJEMFALDSPLIGT

Af Helge Rørdam Olesen

Da husene i Lyset blev bygget i 1913-14 blev der for samtlige huse tinglyst en klausul om hjemfaldspligt. Den indebar, at Københavns Kommune fik ret til at købe husene tilbage i 1990, for hvad de var værd i 1913, men med erstatning for bygningerne – altså reelt en tilbagekøbsret til grunden.

Lignende klausuler blev også tinglyst på en lang række ejendomme overalt i Københavns Kommune, i alt på cirka 900 boliger.

I årene omkring 1990 blev der lavet en løsning for Lysets grundejere, så de mod betaling kunne udskyde hjemfaldspligten til år 2060 eller købe sig fri af hjemfaldspligten.

Københavns Kommune suspenderede ved udgangen af marts 2017 uden varsel den hidtidige ordning om frikøb for hjemfaldspligten og indførte helt nye, kostbare regler.

Kommunens ændring af praksis betød fra den ene dag til den næste en regning på typisk flere hundrede tusinde kroner til de ramte husejere i Lyset – det drejede sig om ca. 35 huse.

Regningerne forfalder når hjemfaldspligten skal indfries eller huset sælges. Eksempelvis skete der i september 2020 frikøb for et hus på Fengersvej. Med de gamle regler ville det have kostet omkring 300.000 kr., men prisen blev nu 729.000 kr.

Der blev dannet en forening, "Hjemfaldspligt København", som også nogle husejere i Lyset er medlemmer af. Foreningen har gennemført et søgsmål imod Københavns Kommune, med deltagelse af ca. 150 sagsøgere.

Et kardinalpunkt i sagen var, at kommunen pludselig ændrede måden at beregne den såkaldte "kalkulationsrente" på, sådan at man fra den ene dag til den anden gik fra at basere sig på en

gennemsnitsperiode på 70 år til at basere sig på en periode på 5 år – med det resultat prisen for frikøb steg ganske væsentligt.

I marts i år faldt der dom i sagen ved Københavns Byret. Desværre fik vi ikke medhold i vores påstand om at kommunens ændring af praksis i 2017 skulle kendes ugyldig. Byretten skriver i dommen, at der tilkommer kommunen "et betydeligt skøn".

Konsekvensen er, at kommunen fremover vil kunne ændre vilkårene næsten efter forgodtbefindende – medmindre dommen omstødes ved en anke.

Efter at have nærlæst dommens præmisser mener vores advokat, at der er en rimelig chance for at dommen kan omgøres ved Landsretten. Sagen er derfor anket.

I skrivende stund er det ikke afklaret, hvorvidt vi som sagsøgere vil få fri proces. Hvis ikke, vil der kunne blive meget store omkostninger – måske omkring 50.000 kr. per sagsøger. I så fald bliver der brug for al mulig økonomisk støtte!

Foreløbig har hver af sagsøgerne bidraget med over 20.000 kr, men det er jo langt større beløb, der står på spil – både for sagsøgerne og for andre, som måske kan få glæde af et vundet søgsmål.

Tidligere artikler om sagen er bragt i Lysavisen i oktober 2018, september 2019 og februar 2021.

Københavns Kommune vinder sag om hjemfaldspligt: 900 husejere står til milliontab

En stor gruppe københavnske borgere er kommet i klemme på grund af stigende priser for at frikøbe huse, der har hjemfaldspligt. Nu har byretten truffet afgørelse i sagen.

[Lyt til artiklen](#)

Hanne Rosenkrantz-Thiel (i venstre) læser torsdagens dom med Jesper Rasmussen og Claus Nielsen, der er blandt de 156 boligjere, der har lagt sag an mod Københavns Kommune. Foto: Julie Andersen - TV 2 Lorry

ERINDRINGER FRA ESCHRICHTSVEJ

Der er adskillige tidligere beboere i Lyset, som har skrevet erindringer fra perioden 1930-1960.

En af dem er Otto Krüger, som var født i 1924 og boede Eschrichtsvej 23 fra sin fødsel. Han skriver udførligt om både husene, børn og voksne i Lyset og om nabolaget. Vi bringer her et lille udpluk fra erindringerne:

Lad os kigge lidt på døren ned til kælderen. Den ligner alle andre døre, ganske almindelig småmænd, men alligevel skilte den sig ud, fordi der er en lille historie forbundet med den.

Hvis der ikke er foretaget ændringer på dørens greb, i tidens løb, så er der et messinggreb udvendigt og et tarveligt trægreb indvendig. Det lyder umiddelbart ikke som noget der kan have interesse, men alligevel, hør nu her.

Da husene blev bygget skulle der spares på flere måder. Først var der det med facaderne, hvor man ikke ville betale 100 kr. mere for at de skulle fremstå i rene røde sten, men også så simpel en ting som et lille dørgreb blev gjort til genstand for en besparelse. Den udvendige dørside fik altså et messinggreb og den indvendige måtte nøjes med et af træ. Det viser også, hvor nøjeregnende man var tvunget til at være.

Min far fortalte, at han selv måtte stå nede på lageret hos Carl. F. på Gasværksvej, og skille og samle grebene; man kunne ikke påtage sig dette i forretningen. Der var enkelte husejere, som havde lidt bedre råd, men flertallet accepterede, eller rettere var tvunget til at tage de besparelser man nu kunne finde frem til.

I 1910 var min fars løn ialt 1.257 kr. for et helt år, og de 104,17 kr. var endda betaling for noget overarbejde i løbet af året. Pengene var små, men glæden over at blive husejer var så meget større.

Det var ikke alle huse, som havde fuld kælder fra starten. Det var nok de færreste som havde råd til at få lavet kælder under hele huset, men vaskekælder og et enkelt stort kælderrum, det var den almindelige standard. Så var der i stedet en krybekælder, men en sådan kan jo ikke udnyttes maksimalt, det var lidt besværligt

at krybe rundt med den lave højde. Flere begyndte så at udgrave krybekælderen, så der kunne blive nogle gode kælderrum til opbevaring af mange ting.

Min far gik også i gang med dette store arbejde, og han opnåede da også at få så meget mere plads under huset. De rum som han gravede ud, var de kælderrum der ligger ud til vejen – det kan man for øvrigt se i rummene.

Langs ydervæggene var det nødvendigt at støbe en meget kraftig understøtning af ydermurene og derfor er der også den brede betonkant i disse rum, langs væggene. Kanten, rampen, eller hvad vi nu skal kalde den, er nok 80 cm bred og noget lignende i højden. Man kan godt sige, at den tager noget af gulvet, men på den anden side, så opnår man en fortrinlig aflægsplads til frugtkasser og andre ting. Vi brugte netop fladen til frugten fra haven, georgineknoldene, som lå i sand, kartofler og mange andre ting. Vi har aldrig tænkt på at kanten var en gene i rummene.

Under arbejdet med at grave ud, fandt min far en lille læderpung med sølvpenge, fra Chr. d. 4's tid. Der var vel 10 til 15 småmønter, men desværre var flere af dem lidt medtagne i kanterne, de var ganske tynde, opholdet i jorden havde taget hårdt på dem. Disse mønter fik en af min fars kolleger, han havde en møntsamling hvor de blev indlemmet. Min far fortalte, at den lille læderpung smuldrede totalt, da den kom op i dagens lys, den skrumpede ind og blev til fint pulver, den gik faktisk tilbage til naturen igen.

Under gravearbejdet stødte min far også på en meget stor sten på knap en meter på den ene led og måske 70 cm på den anden. Denne sten fik min far op fra kælderen, helt alene, og i mange år lå den foran flagstangen omme i baghaven. Det var en meget smuk sten, en flot runding foroven og ligefrem skabt til at være pyntesten med den plane bundflade.

Det største kælderrum blev brugt til tørrekælder. Her havde far trukket nogle svære glatte og galvaniserede ståltråde, under loftet. De "snore" var i årenes løb blevet til smukke skinnende tøjsnore, som ikke beskadigede tøjet og som ikke hang i buer under loftet. Det var perfekt, helt ud til krogene i

kældervæggene, hvor de sluttede med en lige så perfekt snoning, så de sad absolut faste.

I det ene hjørne havde vi den store tøjrulle. En stor tung trærulle, hvor kassen var fyldt med kampesten og store brosten. Alligevel gik rullen ganske let, det var noget med afbalanceringen, noget med at konstruktionen skulle være helt rigtig for at man kunne trække denne store tunge last. Denne rulle virkede perfekt alle de år den fik lov at stå der, og den blev betjent af min far. Når rullen var igang kunne man sidde oppe i stuen og høre den; hver gang den nåede et af yderpunkterne så gav det et lille dunk.

Naturligvis havde vi ikke en vaskemaskine, der i løbet af en times tid klarede storvasken. Det var også noget der først kom frem mange år senere. Vi havde en trofast sød dame, der troligt mødte op og "håndvaskede" vores snavsetøj. Et slid som ingen vel vil påtage sig i vore dage hvor alt er blevet mekaniseret.

Det var en stor og kraftig dame, denne vaskekone, en med mange kræfter, en dame som måske hele sit liv sled for at klare økonomien, det var et virkelig strengt arbejde.

Vi havde ikke telefon endnu, så mor sendte et kort eller et brev til denne fru Jensen, eller hvad hun nu hed, og hvis der ikke kom et brev tilbage med en undskyldning for at netop lige den dag som min mor havde foreslået, den dag kunne hun måske ikke komme, ja så mødte fru Jensen op og dykkede straks ned i vaskekælderen.

En sådan dag, gerne på min fars fridag, så var der tidligt blevet tændt op under gruekedlen, der skulle jo bruges masser af varmt vand. Der gik mange timer med at klare vaskedagen, dampen stod ud af de åbne kældervinduer og min far rendte med tøj op fra kælderen, for at det kunne blive hængt til tørre i gården.

Ved frokosttid kom den meget opløste vaskekone atter op fra kælderen og fik frokost hos min mor i køkkenet. Som hun sad der og spiste mors madder, så virkede hun som et menneske der havde ligget for længe i vandet. Lysørød, stor og svedig, hun må have været en stor trussel for en almindelig badevægt, men rar, meget rar, det var hun.

Tænk at hun sådan måtte slide og slæbe for at klare sig, måske havde hun en stor flok børn, måske var hun alene om det hele. Det er nu kun godt at tiderne har ændret sig på det punkt, for arbejdet som vaskekone har bestemt været opslidende, ligegyldig hvor stærk man så end var.

Et andet kælderrum var fars værksted. Her stod en stor gammel høvlebænk, hentet fra bedstefars værksted i Asminderød. Far havde i sin tid lært som tømrer, så han var god til at arbejde med træ. Høvle, alle forskellige typer, save, hamre, ja alle former for håndværktøj. Der blev lavet mange gode ting på dette lille værksted, bedst husker jeg vores trillebør som holdt i alle de år hvor jeg boede og kom i Valby. Min efterfølger, som jeg solgte huset til, han overtog børen, og den holder måske endnu.

I et hjørne af samme kælderrum havde vi vores koks. Der var lavet et aflukke af brædder, hvor man kunne fjerne brædderne et for et, efterhånden som det faldt i bunken – så var det nemmere at komme til. Men koldt var der i denne kælder. Derfor fik vi en gammel petroleumsovn til at lune lidt op med, det hjalp en del. En ledning ud af vinduet og ned i kælderen gav det fornødne lys, så man kunne arbejde om aftenen. Det var alligevel hyggeligt. Ovnen lunede og de to marieglas blinkede og sendte varme ud i rummet.

Lugten af petroleum, koksene og duggen på kældervinduerne, hører med til minderne om de dejlige timer vi havde i vores kælder.

I et andet kælderrum, ud mod vejen, havde min moster, som boede på 1. sal, sine koks liggende, og under trappeløbet, ude ved kældertrappen, lå brændslet til lejligheden på 2. sal.

Det var noget griseri med disse koks, de kunne støve så nederdrægtigt, både når man hentede

dem op og når asken skulle ud, men nu heldigvis kun til en spand ved siden af skraldebøtten.

Vi fik jævnligt besøg af en fiskemand og han kom naturligvis med hestevogn, ligesom skraldemanden og vognen med sand.

Desværre husker jeg ikke rigtig denne fiskemand, men en legekammerat, Werner Westermann, fortæller, at han godt kan huske ham. Da Werner flyttede fra Eschrichtsvej i 1934, og da han er nogle år ældre end mig, så er det vel tilgiveligt at jeg kan have glemt alt om denne fiskemand. Werner husker, at jeg var meget interesseret i at dissekere f.eks. et fiskehoved, så en dag gav fiskemanden mig et åleskind med hoved på. Det skulle så hjem og undersøges nærmere.

Jeg ved ikke hvordan jeg har båret mig ad, men pludselig bed ålen mig i den ene finger og jeg skreg i vilden sky. Dette foregik ude på vejen og Werner stod inde i deres have, kun et par huse henne.

Jeg kan godt huske, at jeg engang var blevet bidt af en ål, men for mig var hændelsen foregået omme i gården efter at jeg havde fået skindet oppe hos fiskehandler Hansen i Valby Langgade. Werners fremstilling er nok den, der kommer nærmest den virkelige begivenhed.

Hele skriftet "Som jeg oplevede mit Valby - en Valbydrengs erindringer" (fra 1993) kan findes i Valby Lokalhistoriske Selskab & Arkiv.

Valby Lokalhistoriske Selskab & Arkiv

Mosedalsvej 1, 2500 Valby

Åbent hver lørdag 11:00-14:00 (Bortset fra påske, bededagsferie, pinse, sommer- og juleferie)

Telefon i åbningstiden: 36 16 96 55

Mail: kontakt@valbylokalhistorie.dk

Web: www.valbylokalhistorie.dk

Adresseliste for udvalg og bestyrelse i Lyset

Specielt for den elektroniske udgave af Lysavisen:

Her er ingen adresseliste.

Se i stedet

<http://www.lyset-i-valby.dk/Adresser.htm>

På internettet findes kun få e-mail-adresser (for at undgå spam).

Se den trykte Lysavis for en adresseliste, som inkluderer e-mail-adresser for udvalgene.

STEINS PLADS

Søndag 12. Juni 2022 klokken 11:00-14:00

(Opstilling fra 10:00)

VALBYS HYGGELIGSTE LOPPEMARKED STÅR FOR DØREN

Vi er klar til at lægge Corona bag os og genoptage succesen fra tidligere år med det hyggelige loppemarked på Steins Plads.

Alle beboere i Lyset kan opstille en stand med salg af genbrugsguld. Det eneste I skal bidrage med som "betaling for en stand-plads", er lidt mad til Café Lyset, som børn vil bestyre. Maden vil blive solgt og alle pengene fra caféen vil gå til et godt formål.

I år har vi valgt at donere pengene fra caféen til "Weekend Trampolinhuset", som tilbyder aktiviteter til flygtninge. Hermed en fantastisk chance for at sætte flueben i feltet ved den gode samvittighed.

Det vil altså sige: Som betaling for loppeplads bedes I medbringe et fad med minipizza, pizza, madtærte, pølsehorn, kage eller lignende i ca. 15 stykker som vil kunne sælges for 10 kr. pr. stk.

Vi forsøger også at stable lidt sjove boder på benene såsom dåsekast og lykkehjul.

Kom glad på Steins Plads med dit genbrugs-guld, et bord til din stand, mad til Caféen og en fyldt pung. Loppemarkedet begynder kl. 11, men du kan opstille din bod en time før.

Inviter alle I kender til at komme og hygge på Steins Plads og ikke mindst handle i vores boder.

Vi glæder os til en dejlig solskinsdag med jer alle.

Mange gode hilsner
Loppemarkedsudvalget

**Har du spørgsmål, eller vil du på dagen vide om årets store begivenhed gennemføres på grund af dårligt vejr?
Så skriv eller ring til
Marie på 26 20 70 31.**